

Unitat Didàctica 4: Disseny de Bases de Dades Relacionals

Part 1: Conceptes bàsics de disseny (Doc. UD4.1)

UD 4.1 Conceptes bàsics de disseny

- 1 Introducció
- 2 Metodologia
- 3 Models de dades
- 4 Disseny de Bases de Dades
- 5 Exemple

1 Introducció

En aquesta unitat es presentarà una metodologia per al disseny de bases de dades relacionals.

S'incidirà en dos aspectes principalment:

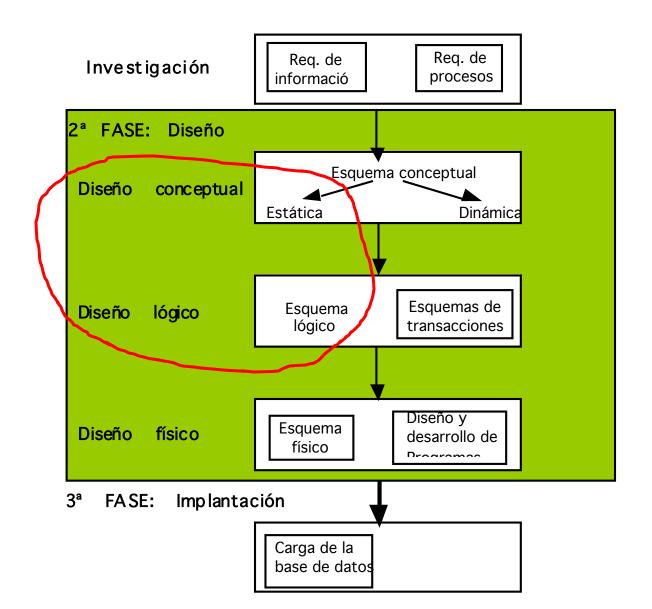
- Aspectes metodològics: estratègies i recomanacions per abordar el problema de disseny.
- Aspectes de llenguatge de modelat: presentació de llenguatges adequats per representar el sistema a desenvolupar (model de dades).

2 Metodologia de disseny de BD

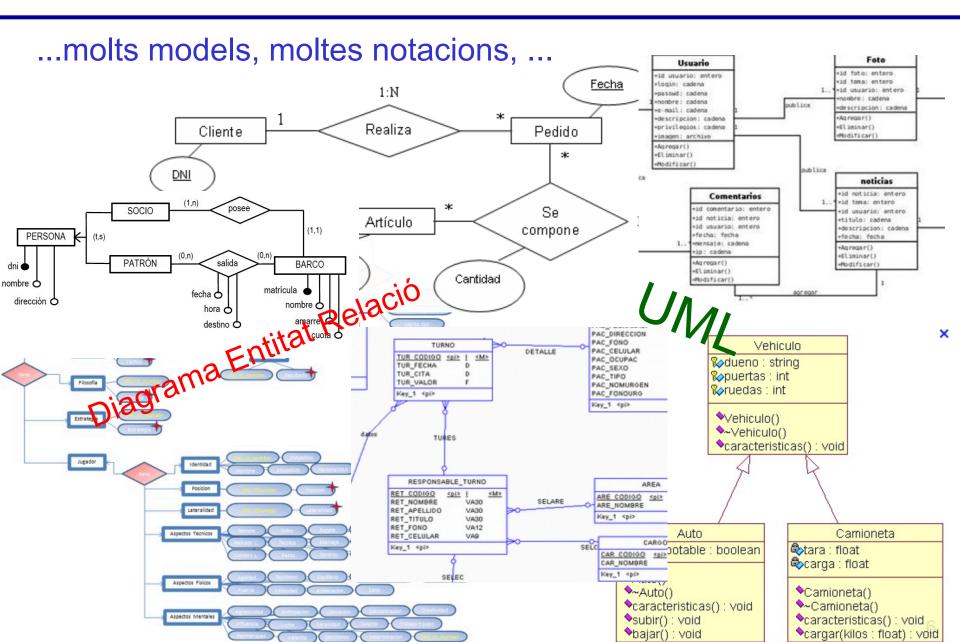
- Una metodologia és un conjunt de procediments, tècniques i ajudes a la documentació per desenvolupar un producte software (una base de dades en el nostre cas)
- Una metodologia es recolza en
  - Tècniques: representen cóm fer cadascuna de les activitats o passes de les qual consta la metodologia.
  - Models: són els instruments que utilitzem per representar una determinada realitat (model de dades).
- Les ferramentes CASE donen suport automatitzat a l'aplicació de les tècniques d'una metodologia així como als models que incorpora.

La metodologia que s'utilitzarà en aquesta assignatura seguirà la següent proposta [CCM94]:

2 Metodologia de disseny de BD

2 Models de dades

3 Models de dades

Un model de dades és una ferramenta intel·lectual que permet representar las propietats estàtiques i dinàmiques de la parcel·la del món real que és objecte d'estudi.

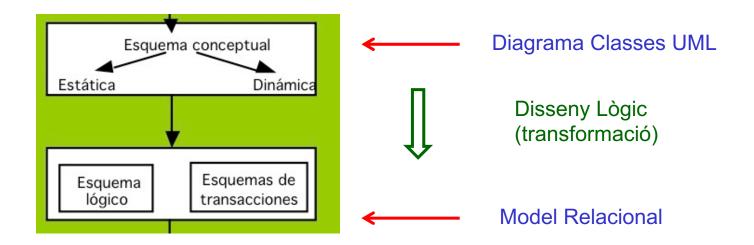
En els temes anteriors s'ha estudiat el model de dades relacional.

En aquesta unitat es presenta un model de dades semàntic (el digrama de classes d'UML).

- S'utilitzarà per al disseny conceptual de la base de dades
- És un model amb una major expressivitat, més abstracte i independent del sistema que suportarà la base de dades.
- És un model essencialment gràfic.

4 Disseny de Bases de Dades

Per dissenyar la Base de Dades seguirem l'esquema:

1. Fase d'Anàlisi: requeriments d'informació

Profesor:

- código interno, nombre y dirección
- departamento al que pertenece
- asignaturas que imparte, indicando las horas
- número total de horas de docencia que tiene asignadas

Asignatura:

- código de la asignatura y nombre,
- número total de horas en el plan de estudios
- departamento al que está adscrita.

Departamento:

- nombre, director y teléfono.

RESTRICIONS D'INTEGRITAT:

- Un professor ha d'estar adscrit a un únic departament.
- Una assignatura ha d'estar adscrita a un únic departament.
- No pot haver-hi dos departaments amb el mateix nom.
- No pot haver-hi dos professors amb el mateix codi.
- No pot haver-hi dues assignatures amb el mateix codi.
- El total d'hores que s'imparteixen d'una assignatura no pot ser superior a les hores que té cada assignatura.
- Un professor no pot impartir més de 12 hores en una assignatura.
- Una assignatura no pot tindre més de 24 hores.

2. Fase de Disseny: disseny conceptual (ESTÀTICA)

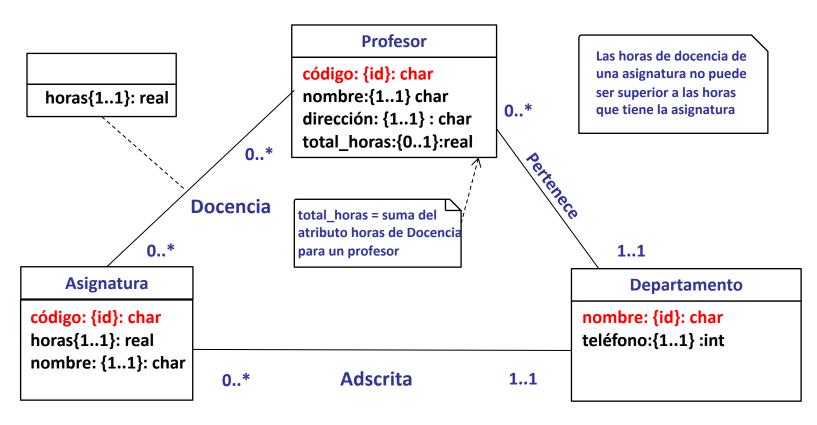

Diagrama de classes UML

2. Fase de Disseny: disseny conceptual (DINÀMICA)

```
Transacció Inserir_professor
Inserir en Profesor
Inserir en Pertenece
Transacció Inserir_assignatura
Inserir en Asignatura
Inserir en Adscrita
Transacció Inserir_departament
Inserir en Departamento
```

• • •

Descripció de les transaccions

2. Fase de Disseny: disseny lògic (ESTÀTICA)

```
Departamento (nombre: d nom, teléfono: d tel)
        CP: {nombre}
Profesor (código: d codp, nombre: d nomp, dirección: d dir, nom dep: d nomd,
total horas: d th)
        CP: {código}
        CAj: \{nom dep\} \rightarrow Departamento
        VNN: {nombre, dirección, nom dep}
Asignatura (código:d_coda, nombre:d_noma, horas: d_horas, nom_dep: d_nomd)
        CP: {código}
        CAj: \{nom dep\} \rightarrow Departamento
        VNN: {nombre, horas, nom_dep}
Docencia (codp:d codp, coda:d coda, horas:d horasd)
        CP: {codp, coda}
        CAj: {codp} → Profesor
        CAj: {coda} → Asignatura
        VNN: {horas}
```

^(*) L'atribut horas es calcularà cada vegada que calga.

^(**) Les hores de docència d'una assignatura no pot ser superior a les hores que té l'assignatura"

2. Fase de Disseny: disseny lògic (DINÀMICA)

```
TRANSACCIÓ Inserir_professor (código: d_codp, nombre: d_nomp, dirección: d_dir, nom_dep: d_nomd)
INSERT INTO Profesor VALUES (código, nombre, dirección, nom_dep)

TRANSACCIÓ Inserir_assignatura (código: d_coda, nombre: d_noma, horas: d_horas, nom_dep: d_nomd)
INSERT INTO Asignatura VALUES (código, nombre, horas, nom_dep)

TRANSACCIÓ Inserir_departament (nombre: d_nomd, director: d_director, teléfono: d_tel)
INSERT INTO Departamento VALUES (nombre, director, teléfono)
```

13

2. Fase de Disseny: disseny físic

Profesor:

Fitxer indexat per *código*; Index sobre *nombre*

Asignatura:

Fitxer indexat per *código*; Index sobre *nombre*

Departamento:

Fitxer sequencial; Index sobre nombre

Docencia:

Fitxer indexat per *coda*; Index sobre *codp*

6 Relació amb ISW

